

Nízkoenergetická výstavba: dnes symbol progresivních obcí, brzy povinnost

Dokonalá izolace, řízené větrání a desetinné náklady na vytápění. Nízkoenergetická výstavba, která si u veřejnosti získává stále větší oblibu, se u samosprávy zatím omezuje spíše na úzký okruh obcí s progresivními zastupitelstvy. V příštím roce by však měla vstoupit v platnost evropská směrnice o energetické náročnosti budov, která bude v tomto ohledu znamenat pro většinu obcí radikální změnu.

Evropská směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov (EPBD II) by měla být do české legislativy implementována v červenci příštího roku. Již dnes ale vzbuzuje intenzivní diskusi, protože pro celé stavebnictví, veřejnou správu a samosprávu nevyjímaje, znamená výraznou změnu. Od roku 2019 by totiž měly mít všechny nově postavené budovy veřejné správy „téměř nulovou spotřebu energie“. Od roku 2021 by pak tuto podmínku měly splňovat všechny nové budovy bez ohledu na vlastníka. V návaznosti na přijetí evropské směrnice tak bude nutné změnit mj. i územní plány obcí. Nízkoenergetické stavby totiž mají specifické nároky na umístění v zástavbě. Vzhledem k tomu, že se většina stavebních projektů připravuje i s několikaletým předstihem, bude zřejmě potřeba se změnami v projektové dokumentaci počítat reálně již okolo roku 2015.

Co znamená téměř nulová spotřeba?

I když zatím není kritérium „téměř nulové spotřeby“ přesně definované, je téměř jisté, že bude vycházet primárně z požadavků, které jsou dnes kladeny na tzv. pasivní domy. Ty mohou ušetřit až 90 % nákladů na vytápění. „Pasivní domy rozhodně nejsou žádnou novinkou pro ekologické nadšence. Jen v Evropě jich je více než 32 tisíc s celkovou rozlohou 13,9 mil. m². V České republice jich jsou stovky a každým rokem se jejich počet přibližně zdvojnásobuje. Bohužel na rozdíl od zahraničí u nás v pasivní výstavbě výrazně zaostává veřejná správa a samospráva,“ říká ředitel Centra pasivního domu Jan Bárta.

Za energeticky pasivní je považována taková stavba, jejíž roční spotřeba na vytápění nepřekročí hranici 15 kWh/m². Toho lze dosáhnout nejen díky dokonalé izolaci, ale i prostou orientací domu vůči světovým stranám. I v zimním období tak dům pohodlně vytopí pouze pasivní zisky od elektrospotřebičů nebo tělesné teplo jeho obyvatel. Kromě nezanedbatelných finančních úspor, je další předností pasivních domů jejich zdravotní nezávadnost. „Systém řízeného větrání zaručuje neustálý přísun čerstvého vzduchu. Rekuperační jednotka, která zamezuje ztrátě cenného tepla, navíc zpravidla obsahuje i prachový

Základní škola Praha-Slivenec

filtr, který zachytí drtivou většinu nečistot. Pasivní domy jsou proto vhodné i pro alergiky,“ upozorňuje Bárta.

Průkopníkem je městská část Praha-Slivenec

Právě snaha o finanční úspory a dostatečný přísun čerstvého vzduchu stála na počátku rozhodnutí Městské části Praha-Slivenec rekonstruovat zdejší základní školu v nízkoenergetickém standardu. Místní zastupitelé se k tomuto kroku rozhodli v roce 2009 jako první z celé republiky. Původní roční spotřebu tepla 203 kWh/m² se rekonstrukcí podařilo snížit na pouhých 21 kWh/m², výdaje na vytápění tak klesly o 90 %. Celkové náklady na realizaci činily 11 mil. Kč. Necelých 5 mil. Kč, které si z toho vyžádala energetická opatření, pokryla dotace z Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost. Rekonstrukce podle projektu architekta Aleše Brotánka probíhala od poloviny dubna do konce listopadu 2009 a byly během ní propojeny učební pavilony s vedením školy, přistaveny dvě učebny a vybudován bezbariérový přístup. V celé budově byla vyměněna okna za nová, energeticky úspornější s trojskly, obálka budovy byla zateplena 25 cm minerální vaty a byl nainstalován systém nuceného větrání s rekuperací.

„Tato rekonstrukce základní školy je v České republice ojedinělá především svým komplexním a ekologickým řešením. Unikátní je především důraz kladený na kvalitu ovzduší v interiéru. Pravidelná měření vnitřního prostředí v českých školách totiž ukazují, že kvalita vzduchu ve třídách je alarmující. Většina škol se totiž při rekonstrukcích zaměřuje pouze na úspory energií a přitom zapomíná na zdra-

ví žáků i učitelů,“ upozorňuje Jana Plamínková, starostka Městské části Praha-Slivenec. Utěsnění obálky a výměna oken totiž typicky zamezí větrání netěsnostmi a ve třídách pak dochází k vyšší koncentraci oxidu uhličitého. Již po půl hodině je v místnosti bez ventilace dosaženo takových hodnot koncentrace CO₂, že je pobyt v nich zdraví škodlivý. Tento problém ve Sliveneci vyřešili instalací systému nuceného větrání se zpětným ziskem odpadního tepla. Je tak zaručen nejen neustálý přísun čerstvého vzduchu do všech místností, ale i minimalizace ztrát tepla, které by jinak vznikly běžným větráním.

Základní škola v Praze-Sliveneci byla první rekonstrukcí školní budovy tohoto typu v České republice. A ačkoliv její příklad ukázal, že nízkoenergetický standard je výhodný nejen pro zadavatele a provozovatele stavby, ale i její obyvatele, přistupuje k němu většina obcí stále poměrně laxně. I to by měla změnit evropská směrnice EPBD II.

Centrum pasivního domu

Centrum pasivního domu je nejvýznamnější poradenskou organizací v oblasti osvěty a poskytování informací o pasivních domech a energeticky úsporné výstavbě v České republice. Členy sdružení jsou architekti, projektanti, stavební firmy a výrobci stavebních materiálů a prvků.

Kontakt: JAN BÁRTA | Centrum pasivního domu
tel.: 732 121 651 | e-mail: jan.barta@pasivnidomy.cz
<http://www.pasivnidomy.cz/>